

ధనవసరస్వతి

[మాసపత్రిక]

నాగరికులకు స్వర్ణకారవ్యవహారాది బహుగ్రంథకర్తయగు
జానపతి పట్టాభిరామశాస్త్రిచే
బ్రచురింపబడుచున్నది.

7

గుంటూరు.

సంపుటము { 1942 వం. జూన్ నెల 15వ తేది } సంచిక
84 { 3 }

విషయములు

౧. కృతివిమర్శము
౨. విద్యనైపుణుల నిర్మాణములు, అర్హవిమర్శన
౩. ఆంధ్రయోగవాగ్గేయము [9-12 పుటలు] మధుర సాంఘ్యగారు
౪. ఇల్లాలు [137-140 పుటలు] దంటు లక్ష్మీకాంధరావుగారు
౫. గురుదరితము [59-62 పుటలు] సంపాదకుడు

చందానిర్ణయము సంవత్సరమువరకు

అధ్యక్షులకు	రూ 25 0 0	సభ్యులకు	రూ 5 0 0
సభ్యులకు	10 0 0	చందాదారులకు	రూ 5 0 0

Printed at the Chandrika Press, Guntur,
and published at Guntur by the Editor, Astavadhani
Janapati Pattabhirama Sastry,
author of Nagarakhanda, Swarnakaravyavaharam
etc., etc.

రాజపోషకులు.

శ్రీమంతు, రాణి అపిలక్ష్మి దేవమ్మ బహదరుగారు,

గత్యాలసంస్థాపకులు.

ప్రధానపోషకులు.

- ౧ శ్రీశ్రీ జగద్గురు, అభినవోద్బంధ విద్యాశంకర భారతీ
స్వాములవారు, పుష్పగిరి
- ౨ తంగెడ నరసింహారావుగారు, కరణము, మోర్లంపాడు.
- ౩ అర్. రామారెడ్డిగారు, చైవముచిన్నె.
- ౪ రాజా సురభి వెంకటరత్నంబ బహదరుగారు,
రాణి, ఆఫ్ ఇటలీలు, కొల్లాపురము.
- ౫ శ్రీశ్రీ లక్ష్మీనరసింహస్వామివారు, యాదగిరి.
- ౬ రాజా రఘునందనసింగుగారు, నెల్లూరు.
- ౭ శ్రీశ్రీ జగద్గురు సచ్చిదానందాభినవశంకర భారతీస్వాములవారు,
హంపి.

పోషకులు.

- ౧ జాగర్లమూడి కుప్పస్వామినాయుడుగారు, కారంచేడు.
- ౨ రాజా కందుకూరు బాలసౌర్యప్రసాదరావు బహదరు
జమీందారుగారు - దేవిది
- ౩ తాండ్ర వెంకటకృష్ణారెడ్డి దేశములుగారు, బసవాపురము.
- ౪ లింగాల రంగారెడ్డి దేశములుగారు, గణపురము.
- ౫ చావలి నరసింహావధానులుగారు, బట్టలమిల్లు మేనేజరు,
సికింద్రాబాదు.
- ౬ రామచంద్రారెడ్డి దేశములుగారు, ఇమనూరు.
- ౭ వైద్యరాజు దంటు సుబ్బావధానిగారు,
శ్రీతిరుమల శ్రీనివాస త్రిలింగమహావిద్యాపీఠము - చిజవాడ.

అభినవనర్మలి

సంపుటము

38

చిత్రభాను సం॥ జ్యేష్ఠమాసము

1942 జూన్ 15 తేదీ

సంచిక 3

3

గృహ

— కృతి విమర్శము —

అమృతసందేశము.

ఇది హ్లోకరూప మైనను చెనుగించినరణ మున్నది. రచయిత వైద్యరాజు దంటు నుబ్బవధానిగారు. శ్రీలియమల క్రిందివాని చిరింగమహావిద్యాపీఠాధిపతి; బెజవాడ. వీరు సప్తమాంధ్రాయుర్వేదసభ కగ్రాసనాధిపత్యము వహించిననాడు శతావధాని చెల్లవీళ్ల మొకటకాస్త్రిగారు చేసిన క్రింది

సీ. పండితవంశానం బ్రభవించినాడు, సం

పాదించినాడ సామాన్యగరిమ,

మనవైద్యమున హాజాఘనవైద్యమునంగూడ

హెచ్చుపరిక్షల నిచ్చినాడు,

కులవిద్య లాంగిలేయులవిద్యలనుగూడ

దవిచూచి సారంబు దవిలినాడు,

సభలలో నాయాప్రసక్తుల మాటాడ

నేర్చినాడు, యశంబు గూర్చినాడు,

అమృతహస్తి, దయాళుండు విమలమతియు

దంటుసుబ్బవధాని సదస్యహృదయ

వేది నేటి యాయుర్వేదవేది సధిక

రించు టది దేశభాగ్యప్రపంచగరిమ.

అను నాశీర్వాదమునుబట్టి తదీయపాండిత్యాదులు విదితము కాంగలవు. వీరు భామిరీతిరాసుమును దెనిగించినట్లును దాని బ్రశస్తియు నామొకటకాస్త్రిగారే వివరించి యున్నారు. చూడుడు.

మ. ప్రకటింపంగదవయ్య నీ మృదుకవిత్యం, బేల యాలస్య మూ
రక కావించెను? వైద్యరాజుబిరుదభ్రాజిత్య వట్లుండగా
సుకవీశానతకూడ నీకు గలిగెన సుబ్బవధానీ! భవ
త్సుకులీనుల్ ప్రతివారు పండితకవుల్, కుద్ధాత్మకుల్, కర్మకుల్.

౨. భామినీవిలాసమేమి నీసుక్ష్మతం బ
 యా మనీషి! కావ్యరామణీయ
 కమ్ము చెడకయుండఁగాఁ దెల్పుచేసితి,
 సంతసించినాఁడఁ జదివి చదివి.

పెంకటశాస్త్రిగారు వీరి పీఠమునుసూచిపూడ

మ. కలలెల్లగా నశియింప దర్శకశినాఁగా నున్న యీదేశమం
 దలి విజ్ఞానము భావికాలమున నాధారమ్ము చేపూరుచో
 వెలయగ విత్తనముల్ లభింపవని తద్వీజమ్ములగా నిల్ప నీ
 తెలుఁగుంబీతము యత్నముగ సలిపెడిగ దీవింపు కామేశ్వరి!

మ. కలికాలం బిది, భక్తియన్నను విరాగంబన్న విజ్ఞానపుగ
 కలనంబన్న నభివృద్ధిమంబు లగుచుం గన్పట్టు నివృట్టునగా
 కలిసంతారకుఁడైన పేంకటనగాగ్రస్థాయి నేవించు నీ
 తెలుఁగుంబీత మదృష్టవంతమని నే దీవించుఁ గామేశ్వరి!

అని దీవించిరి. వీరే కాదు. ధర్మస్థాపక తర్కవేదాంతవిద్యారథ ముది
 గొండ పెంకటరామశాస్త్రిగారును నభిగ్రహీతలయ్య నాపీఠమువిషయమై యెట్టి
 యభిప్రాయ మిచ్చినారో యాక్షింపుఁడు.

“ఈ...పీఠస్థాపకులగు శ్రీమ దమృతానందనాథస్వామివారి యమూల్యజీవన్ము
 క్తానందావస్థిని బ్రోత్సహముగఁ గాంచు భాగ్య వన్ముదాదులకు లభింపక పోయినను
 దత్సంకల్ప పరిణామచిన్నములైననట్టియుఁ జతుష్పత్తికలాధరణాత్మకకార్య...రక్షణాను
 కూలులైననట్టియు...కాంచనపల్లి కవితాకల్పవల్లి కనకాంబామతల్లి...పీఠాధిపతి దంటు
 నుబ్బవథానలు...ధర్మమూర్తి వైశ్యకలాపతంస శ్రీరెడ్డిగారు మున్నగు తచ్చివ్యయహా
 కయుల యవ్యాజ ... భక్తి ... వలన ... డోహించి కలికాలములో నిట్టి ధర్మావలం
 బనలాభమునకు గర్వించుచు ననుందానందభాగ్యము నొందుచున్నాము”

ఈపీఠము ప్రధానోద్దేశ మిదియని శ్రీ చుండూరి పెంకటరెడ్డిగారు (వాసిన క్రింది
 వివేదిక యాయన జ్ఞానము గురుభక్తి సద్బ్రహ్మయము నుబోధముచేయఁగలిగెడిది.

“...సదాచారవరాయణులైనవారికి ... శాంతి లభింపజేయు భగవద్భాగవత
 కైంకర్యము శ్రీ ... త్రిలింగమహావిద్యాపీఠము ముఖ్యోద్దేశము. వేదము ధర్మమూలము.
 స్మృతిపురాణేతిహాసములు దానియర్థము వివరించు ... సద్గురుపరంపర వేదాన్తానుభూతి
 నుపదేశించు. గురుపదేశము లేని శాస్త్రకౌశలము సదాచారసంపత్తిలేని స్వచ్ఛందవృత్తి
 కరమార్గలబ్ధికి విరోధంబులు. లక్ష్య భావనా కొపి యన్నట్లు ప్రసిద్ధాంతములఁ
 బ్రమాణబుద్ధిగలవారెందఱో యుండరు. కాలవశమునఁ బ్రోయమన విశ్వమువలె నపర్య
 విజృంభణమున భరతఖండము మునిగియున్నను గురుపరంపరమాశ్రయము ... తల వైకెత్తు

కొనిమీ యందు కి మృందినవారి దమంతవారి జేయించును. విజ్ఞానమునకు జిజ్ఞాసువు లపికారులు. వేదశాస్త్రవిజ్ఞత పునర్జనము ... పరమాధస్తాస్థి విరోధమనియు నాధునిక విశ్వసోదరత్వభోధములు ... ప్రాచీనబునియొక దలంచుట సమంజసము కాదు ... నేడు కొందఱు వదు దురభిప్రాయమున కెట్టి యవకాశము లేదు."

ఇంక సుబ్బవధానులుగారి యమృతసందేశ మిండుక యాచిగువఁ దిలకింతురు గాక. కవితయేమి సందేశమేమి యంతయు నమృతమే.

శ్లో. తదిదంపీత మాంధ్రాణాం జ్ఞానబీజప్రవర్ధకం

ఆచంద్రితారకం జీయాచ్చీనివాసప్రసాదతః.

కాలోయం విషమః పాప్తః, నోగురు ర్నచ దైవతం.

మహతాం బీజభూతానామపి యస్మిన్నజీవితం.

వేదశాస్త్రపురాణానాం వక్తా శ్రోతాచ దుర్లభః,

సత్యశౌచాదయో ఊణా నిదాఘే సరితో యథా.

బ్రాహ్మణా వేదవిముఖా, శ్వాన్యే బ్రాహ్మణనిందకాః,

పురుషార్థౌ హ్యర్థకామా, పాండిత్యంతు ప్రతారణం.

పరప్రత్యయనేయత్వం పరధర్మానుశీలనం

ప్రజానాం వృత్తి రిద్వాభూ, దాంధ్రాణాంచ విశేషతః.

యేనయేన విహీనా యే తత్తన్నింగంతి తేఽధమాః

పూర్ణానాం పాతనే సక్తాః ఖనిత్రాణి గిరీనివ.

వివరణ! ఎవని కెందు లోపమో వాడు దాని నిందించును. ధనము విద్య రూపము లేనివారలు వాని నిందింతురు. గడ్డపలుగులు కొండలను గూలఁదోయి గడంగునట్లు వీరు పరిపూర్ణులను బడఁద్రోయఁ జూతురు.

శ్లో. పాతంజలఖసూచి రోగ్య గ్రామ్యవాదే పతంజలిః,

లక్ష్మ్యలక్షణసూన్యోవై నిర్యతిప్రాసకః కవిః.

వి॥ పాతంజలమందు నాకసముఁజూచువారు (వ్యాకరణమురానివారు) గ్రామ్య వాదమునం...దుఁ బతంజలులై యాచార్యత్వము వహింతురు. లక్ష్మ్యలక్షణము లెఱుంగని గీతిగాండ్రందఱు యరియింబ్రాసము లేక యేదే గతి మాత్రము నాశ్రయించి కవు లయ్యెదరు.

శ్లో. అనాచారరతా స్సర్వే హ్యవధూతపదే స్థితాః,

నియుమాన్ శ్లఘయంత్యేతే పరివారగణాస్తయే.

వి॥ అనాచారపరు...లందఱు నవధూతల ననుకరింతురు. స్నానసంధ్యాది నియమములను దోలఁగించుటచేఁ బెక్కురు సౌకర్యమునుకై యట్టివారి నాశ్రయింతురు.

శ్లో. విహయాధిక్యతా న్నూనం స్వీకుర్వం త్యనుయాయినః,
అకర్షణంతు సంఘస్య భ్రష్టానాం మోచనం కలౌ.

విమర్శకేయం గల యధికారులను కేంశంజేరినయక గురువులు బసవన్నా పాలుదాగివుడువా యనఁ దలఁచిప్పువారిని దరించేర్చెదరు...వారలకుఁ బదుగురఁ జేదఁ గొట్టటయే పరమార్థము...

శ్లో. పురార్జితతపఃపుణ్యా స్సూతాద్యా మునిపూజితాః
విప్రవిద్యేషిణో నై తే యథాద్యక్షతిపాద్యతే.

వి॥ పూర్వపుణ్యవశమున నూతుఁడుమొదలగువారు మునులచేఁ బూజింపఁబడిరే కాని...బ్రహ్మదేవులు కాదు.

శ్లో. అహంకారపరా విప్రాక పరం నిందంతి పాదజాః,
జిజ్ఞాసవో న నిందంతి గురుసందర్శనోత్సృజాః.

అహంకారపరులైన వూర్షులు బ్రహ్మణుల నిందింతురు. (జిజ్ఞాసువులు) ... నిందిండురు.

శ్లో. ఆద్యాపి సాధవ స్సంతి సర్వవర్ణేషు సాధకాః,
సిద్ధిమంతో న నిందంతి సర్వై స్సంపూజితాస్తు తే

ఇప్పటికైనను సర్వవర్ణములయందును సాధువు ... లున్నారు ... నిందిండురు. వైపెచ్చు వారెల్లరచేఁ బూజింపఁబడుచుందురు.

వల్లికలలో వ్యాసములు వ్రాయుటవలనఁ బ్రఖ్యాతిగడించినవారుఁ బరమార్థ మెఱుంగనివారు ... పెద్దలను నేవించనివారు ... కుకవులు రచించిన యసత్కావ్యము లను బఠించువారు సంస్కృత గంధమేసి లేనివారుఁ లెద్దలయెడ విరుద్ధభావములవారు సత్కర్మకాండములు లేనివారు...క్రిత్తదారులు తీసి పోకటించుచుందురు.

శ్లో. విమర్శకాస్తే వివిధాగమానాం, విశోధకాస్తేఖిలు బాస్త్రవాచాం,
విమూర్షకాస్త్రస్య విధాయకాస్తే విజ్ఞానసంహసనసుప్రతిష్ఠాః.

వారే నేడు విజ్ఞానసంహసనముల నధిష్ఠించి జేదములను విమర్శింతురు. కాస్త్రములను బరిశోధింతురు. క్రొత్తభాషాకత్తములను రచింతురు.

శ్లో. పాపండా నాస్తికా ధూర్తవంచితా బాలకా జడాః

నారోఽనార్యా స్తమోలీనాః ప్రజ్ఞావాదేషు నిష్ఠితాః.

సర్వధర్మక పరిత్యజ్య స్వరాజ్యాయ కృతోద్ద్యమాః

తాత్కాలికశుభావాప్త్యై త్వరమాణా గడే స్థితాః.

స్వచ్ఛందం సంపరంతోప సంఘనామ్నా చరంత్యహా!

ఇత్థంభూతే జగజ్జాతే కింకార్యం ధర్మకాంక్షిభిః!

...పాపండులు ... నాస్తికులు ... పత్రికాస్రామ్యముఁజూచి మోసపోయిన బాలకులు ... జనులు నుద్రేకముగల స్త్రీలు నార్యసంప్రదాయమును ... వదలినవారుఁ జెలియనివిషయములను జెలిసినట్లు వాదించువారు ... సంఘములుగఁ జేరి ... స్వరాజ్యముకై యుద్యమించువారు ... యథేచ్ఛముగా నంచరించు ... వారు లోకక్రూణ్యులై చెల్లుచున్నారు. ఇట్లు జగమంతయుఁ బాటుపాటుకాఁగా ధర్మముకాంతించువా లేని చేయఁగలరు?

శ్లో. కలే రమోఘనీర్యత్వా త్రుతీకాశో వృధాశ్రమః,
తద్విస్మృతా స్తదస్మృష్టా యేకేచన మహోదయాః
తే ధీరా ధర్మరక్షామై తత్రతత్ర చరంతివై,
తితీర్హా తారయం త్వద్య నౌకాశన మహోదధా

భగవన్నక్షత్రమాల

చ॥ వ్రత జప దాన వేద సవవర్యములం గనరాని నిన్ను మూఁ ధతఁ దనరారు గోవులు దిటంబుగఁ జిత్తమునందుఁ జేర్చి సం తతముద మొందినారుగద తామరసాక్ష! నమచ్చరణ్య! సం తత శుభభక్తిగమ్యుండవు ధారుణి నేరికినైన నీవెగా.

ఇట్టిధారతో నిందలివద్యము లిరువదియే డై నక్షత్రమాలగా నలరారడిసి. స్తుతి రూపమైన యీ భగవన్నక్షత్రమాలలోనే

చ॥ శుచిజనగేయుఁ డాత్మ తనుశోభకుఁ డుజ్జ్వలమంత్రేదాత సం విచిత మహాసమజ్ఞుఁడును విశ్రుతభాష్య ప్రదాత యజ్ఞతా రచితములైన దోషముల రక్షత నోర్చిన శాంతమూర్తి సం రచిత భవత్కథావిధుల రక్షితచేతనుఁ డిభవృత్తుఁడుకా

తే॥శ్రి॥ మంజు వారితకులవాధీ కంజరిపుండు
శ్రీజగన్నాథనామాద్య శిష్టయశుండు
మద్గురం డురుతావక మహితదృష్టి
సంతతము సుఖయాఁగాత సారసాక్ష!

ఆమ వద్యముల ద్వారమున గ్రంథకర్తచే గురుస్వరణపూర్వక తచ్చేయకామిత క్రిరపరువలడినది. ఈకవి ముకుందమాలగ జనింగించి మణియు నాంధ్రీమున నశ్వాం దారుస్తోత్రము, చిత్రమీమాంస, పితృస్తోతి రచించెను. వీరు శేషలైతాలాకాలాని ముక్తిపల్లగ్రహరవాస్తవ్యులు తట్టా వీరరాఘవాచార్యులుగారు. తర్కపండితులుకనుక స్వప్రయోగముల సమర్థించుకొనుటలో సమర్థులైయుందురు. కాని యాంధ్రీకవితాధార యంతకుగొంత సామ్ర లేలవలసియుండునేమో యని తలంచెదను. మఱ్ఱునకుఁ గొన్నివద్య ములు మాపితినిగానఁ బండితకవులు పరికింపఁగలరు.

— ♦ విద్యనృణుల నిర్వాణములు, అష్టవిద్యల దుర్గతి —

(పుల్ల, ఉమాను పోశ్యరకాస్త్రీగారు, మదిగొండాగోపరః, తూర్పుగోదావరిజిల్లా)

శ్లో. గచ్ఛం తాన్ధింధిబుధోత్తంపా స్వర్గతంత్రప్రతిష్ఠితాః

గచ్ఛంతి తై రాన్వవిద్యా, శ్వత్సూం ఘృన్యన్తి ల్వ రతుత.

అష్టవిద్యభిమానులగు నాంధ్రీనుహోదయలారా !

వివిధవిజ్ఞానరత్న నిధులై పోషించిక వివిధభాషాపరిపంచమునందలి వివిధవిజ్ఞానముల పరిశోధనల కాలంబములై తనతారు నాన్ విద్యలకాలవాలను జనరారిన చిహ్నములతో నిచ్చుటికున్న యాంధ్రీదేశమున నుదయించి కని వినినంతలో సగదేశమున నేమి, కాశ్యా దీతరదేశములలో నేమి, తర్కవ్యాకరణశాస్త్ర శబ్దమిమానాసాది సగ్రతంత్రీయలను ... సుగతుకూపాపురపురముగ నభ్యయనమొనర్చి వానిలో నదిగితితు ప్రితిభల నాగించి స్త్రీయ ... వగిబంధములచేతను శిష్యముఖమున స్త్రీయవిద్యాపరితి స్థాపనములచేతను సగ్రతంత్రీస్వతంత్రీతను బెలువరించి భారతవర్షాలంకరణభూతులై ... న యన్నంధ ట్టోపదీప్త జగత్పాదపండితరాజ మల్లికార్జునుల కాలమును... శ్రీపాద రామకాస్త్రీలవారు ... దండిభట్ట విశ్వనాథకాస్త్రీలవారు ... వరవసు రంగాచార్యులవారు ... గుమ్మలూరు సంగమేశ్వరకాస్త్రీలవారు చిలుకూరు లక్ష్మీ నారాయణకాస్త్రీలవారు నోరి నుబిష్టాకాస్త్రీలవారు పేరి కాశీనాథకాస్త్రీలవారు, అదిభట్ట రామమూర్తికాస్త్రీలవారు దెంచుకూరు నరసింహకాస్త్రీలవారు నామగి విశ్వవతికాస్త్రీలవారు మున్నగు విద్యమృదావణుల కాలమును ... నేదాకాపరిపద సమున మార్గదర్శకులై శ్రేతస్తార్త సకలకర్మతంత్రీస్వతంత్రులై ... న ... బాలును పాసయ్యకాస్త్రీలవారు ... ఉన్నలూరి ... గంగాధరకాస్త్రీలవారు భమిటిపాటి సింహాద్రిపోమయ్యజులవారు ... మున్నగు సాంగజీదమూర్తలకాలము శియగమున నే గతించినవి. వీరందఱు మన యాంధ్రీదేశమున కెట్టివిఖ్యాతిం దెచ్చిలో యాగ్రమహా విద్యల పెట్టు నిలువఁగలిగిలో విననివారు...దరని మా నమ్మకము. పరిస్తత మే నేదకాస్త్రీప్రతిష్ఠాపక ... విద్యనృణులఁ జూచికో నుమఁ బూర్వాదితీర్థికి నుపగితి ప్పనెంచి మరయుచుంటిమో యావణులలోనే యొక్కముటి ... వల్లాది రామకృష్ణ విద్యనృణులవర్గము శీర్షికేమలై నందులకుఁ జేరించని యాంగురీ దుండజీరఁడు. న్యాయకేదాంతకాస్త్రీనిష్ఠాయలై ధర్మకాస్త్రీది స్వతంత్రులై యాంధ్రీదేశముననే కాక కాశ్యాదిదేశములలోను స్త్రీయపరితిభావిశేషము నగుపఱచి మన్ననపడని కాస్త్రీ మునఁ బండితపీఠములై ... వ్యాఖ్యానవాచనములై ... మహోపదేశములై జన రారాటయే కాక యగ్నిష్టో మాగ్నిచయనాది యాగ ... మునొనర్చి కర్మశాస్త్రపుష్కలమును ... ధర్మార్థకావముల నాగించి ... ముక్తికాంతాకరగిహణను నై నేదలిన యావిద్యనృణుల ... ధన్యులనలె ... దేబ్బదియొకన పత్సరము ... దినికేసినవారి యెడల దుఃఖించుట వివేకిత్యము కాదు ... ఇట్టినుహోదయలనలననే నాన దేశమున నేదకాస్త్రీవిద్య తిచ్చుటిఁబఱచి నిలువఁగెగి...నవి. కావునను పక్షిపురులఁజేసినవారను జేయఁబోవువారు నగఃకట్టి ... విద్యనృణులు ... స్వబుసంఖ్యక గలంకాని యర్వా చీనులలో...దుర్గధను...ఇకదకు ముఖ్యకారణములు...విద్యావిధానభేదములే...

కవిద్యానగరసంధిగా నిర్మితమయిన దురుగ్గోళముల ... భాగ్యముల
 యందు నందు విద్యానులయందు నెహికద్యుష్టులను చారమార్గద్యుష్టుల ముఖ్య
 ముగా నుండెడిది ... స్వధర్మములతోను గీర్వాణము లైహికద్యుష్టులను విద్యానుల
 పాద ... నమోన బసంతులయితో ... నుకలునానమోనర్చి యాట్టి పరిధి వార్జిత
 లేదనుట నిర్వివాదము ... ఈయంత మిపు డాంధ్ర దేశము నలంకరించుచున్న ... మహా
 మహాపాద్యులు కాతా సుబ్బరాయకాస్త్రిలవారు ... పేరి లక్ష్మీనారాయణకాస్త్రిల
 వారు ... మరువాడ శంభుకాస్త్రిలవారు నటవి లక్ష్మీనారాయణకాస్త్రిలవారు
 ఉప్పులూరి గణపికాస్త్రిలవారు మున్నగు మహానీయుల యధ్యయనవద్దగుల
 దలసికొనినఁ జేటలైచును. వారందఱు గలార్థికద్యుష్టి ... విధానముతో
 నాయన విద్యలం జదివి ... కీర్తికాంతతో భారతదేశ మొడల వారింపుచున్నారట
 సాహసము. ఇట్టి స్థితిలో నున్నవలయుల వయస్సు నిండఁబోవుకాలముననే ...
 కలిపురుషుడు. విద్యద్రావ్యులు ... భావనరదామము నొనర్చి ... మేల్కొనిద్యా
 లంఘలులం గాంచి పొట్టుకూటి కనునగుటలు లభ్యనవాద్యులనవద్దగుల బ్రేరేపించు
 జేసి ... యందుటచే దేశమున నాగ్నివిద్యలకు క్షీణదశ యారంభించి ... నది ...
 దురాకాశత్యమన నేర్పడిన కేవలార్థికద్యుష్టిచేసాదమానకు ఫలముగా నాగ్నివిద్యల
 కీనాటి కీమర్గక పట్టింది. ఈమర్గయే స్వదేశములలోఁగూడ లభించునట్టి ...
 కాశ్యా దీతర దేశములలోని ధార్మికులును బుడితులును నాగ్నివిద్యాభివృద్ధి కనునగుటలు
 లనే యధ్యానవాద్యులనుల నేర్పరచు ... చున్నారు. అట నిపు డాధునిక
 విద్యానులచే ... వివిధతంత్రములలోను ... చతురపాతనదశకుఁ గొనిజేఁబడుచున్న
 గర్భిణముల నలంకరించిన నీ యంతము వ్యక్తము కాఁగలదు. మన యాంధ్రదేశము
 ... కర్మదేశమునగుటచే గాఁబోలుఁ గలిపురుషుని యంత్రుటాభిమానపాత్రిత యేర్పడి
 భగీరథవ్రాత్యముతో నెట్టివల కట్టిపడిన యాంధ్రదేశవిద్యాలయమేమి, అన్న విద్యా
 భిమానులకు ధార్మికవలేణులచే విప్రుల భవ్యయముతో నేర్పరించఁబడిన సంస్కృత
 కలాకాలలేమి, అన్న విద్యాభివర్ధకసంస్థలేమి, అంధ్రపారస్పరాభివర్ధకసంస్థలరెనే సకృ
 నాభివర్ధకమార్గములఁ బట్టుకుంటున్న కాక యేవిధానములనలన నున్నవివాద ...
 క్షీణించి పోవునో యాట్టివానినే యవలంబించి చనిచేయుచున్నందులతో శోకించవలెనో
 లేక నొక్కొక్క విద్యుష్టులేయే కమియగునంతరితముచున్నందులతో శోకించవలెనో
 ... తెలిపఁబడెను. ఏగౌరవముగోఁ బ్రసీద్ధవిద్యుష్టులు లంతరితములై నపుడు
 సామాన్యజీవితపు సాగించి స్వీయశోకము లెల్లడించి చరితార్ధక నెంచుచున్నారో
 య గౌరవ మారోక మనభావరణము దాఁటుటతోడనే వారిలోపా టంతరితము
 లగుచున్నవక తప్పుదు. లేకన్న ... వారిస్థాన మలంకరించుట కనువగు ... వ్యక్తి
 యాంధ్రభువి నకువడనపు డౌదాసీత్యమునొందుట యెట్టిదైయుండును? దివికి వెడలిన
 విద్యానుల పానములు భాళీదీపోవుచు నాయావిద్యల యంతర్ధానము గోచరించు
 చుండ నాపానములఁ దిరుగా నలంకరించఁదగిన సమీపములఁ దయచేయుచుండు కను
 వగు నొక్కసంస్థనైన ... స్థాపించుకొందుట శోచనీయము ... ఈ భాళీదీపకీలలో
 గొంతవల కా ... విద్యుష్టులుగోడఁ గారణభూతులగుటకు సాహసించుము. ఏమన?
 విద్యుష్టులులలోనే కొండలోకాక తక్కువగలవారందఱును యు పుత్రులను పూర్వ

భాషావిదగ్గులం గావించుచుండుటచే, ఏవిధానమునవలంబించి యన్యతంకృతినిజ్ఞాన
 ... మతోఁ బ్రత్యేకతంకృతినిజ్ఞానంబై యసమాన ప్రతిభతో ... గావించుచుండును
 సద్భాషావోక్తమనదని నలంకరించితో యావిధానముతోనే యిచ్చుచివలెను శిష్యులైన
 సద్భాషనము నొనర్చినచో స్వస్థానముల భాషివలెవి వెడలునట్టి చుట్టర దేశమునఁ బట్టి
 యుండునా? టీపాస్టిలలో సౌకుమార్యమూచనకై వర్ణరములలో నుంచఁబడిన యల్పాల్ప
 భిక్షుద్రవ్యములమార్చి నన్నితంకృతిములలోని యల్పాల్పభాగములఁ బాశ్చాత్య
 విద్యానుకరణముతోఁ బాత్రములనుగా నేర్పించి ... వానిలోఁగూడ నతిసౌకుమార్య
 పరిధర్మనమునకై యత్యల్పభాగములచే స్పృశించి యారగించు ... నాగరకంఠముల
 వలె పోట్టుభాగములను బాగించినచక్కని చక్కములను మాత్రమే స్పృశించి పాత్యగృంధ
 ముల వంకగూడఁ జూడక చరీతుల యనుగ్రహముతో నుత్తీర్ణతల జెంది ధన్యంఘనస్య
 లగువారిం జూచి యావిధానమునే శిష్యుల కోరిక ననుసరించి యవలంబించి బోధించు
 టయు నీదుర్దశకు ముఖ్యకారణమని యెంచవలసియుండును. కాకున్న నీవిధానము
 నవలంబించి తామింతవారమైతిమని యెవరైనఁ జెప్పుఁగలరా? కష్టపడుట శిష్యు
 లేకున్నను పూర్వాదృష్టవిశేషమున నప్రాపదము లభించిన దివ్యసంతుఁ డెవటనైన దృష్టి
 గోచరంబు కావచ్చునుగాని యతికష్టసాధ్యములగు నార్షవిద్యలలోని నిష్పదేవతాను
 గ్రహమునకైనఁ గష్టపడకుండ విద్యనృణియైనవాఁ డెవటనైన దృష్టుడగునా? ...
 ఐనకటి వాఙ్మయము కష్టసాధ్యమని యత్యరమాతృజ్ఞానముకల బాలరకు వ్యయముగ
 నర్థముచేసికొనుట కనువగు లేలికభాషతోనే గృంధముల రచించవలెనని యుద్బోధించు
 చును భాషకవిత్వముపేర నన్ని భాషానియమములకును దిలంజలి నొసంగి ... పామర
 వాఙ్మయముతో నెంకిపాటలను నూనుపుపాటలను గొల్లనుదులు ముప్పుగువానిని ...
 కష్టపడి కూర్చి ... ముడిగించజేయుచు నిదియే యాంధ్రభాషాభివృద్ధినార్థమని ...
 బల్లస్రూయ చన్యసిండు భాషాతత్వవేత్తలకల యీరోజులలో వారివలన మృతభాష
 యను విదవము నందిన యమరభాషకుఁ గాని యందలి యార్షవిద్యలకుఁ గాని ...
 విలువలేకపోయెగానన్న యాంధ్రభేషమునఁ దొల్లింటి యాన్నత్యము లభించునను
 వాళ కవకాళముకాన్పించుకన్నను ... జగత్పత మేయడరదరిపూరణదృష్టితోఁ బండి
 గులేమి సామరులేమి మహాకాహళేషమున స్వేద్యల విడిచి శ్వశ్చత్తులకై శ్వసెద్యలను
 వానితో సమవిధానములనొందిన నామమాతృ స్వవిద్యలను జేపట్టికో యట్టి పాట్లకుటి
 కిఁగూడఁ బట్టచుకీడ్చో తీర్థ లా శ్వశ్చత్తులు లభించక యట్టుఁజూచుచు బిట్టుమొగము
 లతోఁ జట్టచివర కట్టిచెందుడులనైనఁ బట్టుచుంట కలెదుటఁ గాన్పించుచుంటఁ బట్టి
 కట్ట యిత్తుడైన నట్టి వట్టనకులం గట్టిపెట్టి యెట్టులైన మన మెట్టువిద్యలు మట్టువడ
 కుండునట్టి చనులకై ... గట్టిచుట్టు లట్టునట్టు లా జెగజెట్టి బుద్ధిబుద్ధింబుననేమోయను
 త్తుట్టెఁదానతో మెట్టుకూనిమల కట్టె యంజలిఁబట్టుచుంటిని. ధార్మికచూడామణుల
 కుఁగాని యార్షవిద్యాభిమానలకుఁ గాని కొఱతలేని మనజేషమున దివంగత విద్యనృణి
 ప్సారకచిహ్నముగ నట్టి యార్షవిద్యోద్ధారకసంస్థ ... నెలకొల్పఁబడునట్లు లాసశ్యశ్యయ
 డనుగ్రహించుఁగాక ...

-♦ వసిష్ఠుడు శ్రీరామునకు జ్ఞానోపదేశ మొనర్చుట కియ్యకొనుట -♦-

చ. మునివర! నీదునాన తలమోయుదు సజ్జనులై నవారియా
జ్ఞు నెటువంటివారికినిఁ గా దన శక్యమే! కాన నేను రా
మునకును వానితమ్ములకు మూలతమం బడఁగింతుఁ దత్త్వబో
ధనమున నిష్ట దీవియ నుదగ్రతమిసృముఁ బాపుచాడ్పునకా. 60

చ. అమలగుణాధ్య! మున్ను నిషధాచలసానువునందు సంస్కృతి
భ్రమ ముడుపంగ మద్గురుఁడు పద్మభవుం డెది నాకుఁదెల్పె నా
విమలసుబోధ మిప్పుడు సవిస్తరతః మది సంస్కరింతు న
శ్రమమున నీకుచూరులకు సంశయమోహము శాంతిఁబొందఁగక 61

వ. ఇట్లు ప్రతిజ్ఞ యొనర్చి మహాజ్ఞానగరిష్ఠుం డగువసిష్ఠుండు శిష్య
ప్రబోధానురంజనోపాయం బగుదృష్టాంతోపాఖ్యాన ప్రమాణ
తర్కాదిపరికరబంధస్వీకారంబున వక్తృతేజస్వంపన్నుండై సకల
జనాజ్ఞానశాంత్యర్థము పరమపదప్రాపకం బగుమోక్షశాస్త్రం బుఁక
మించుచు శ్రీరామున కిట్లనియె. 62

— నదేహ విదేహముక్తుల తారతమ్యము —

తే.గీ. రామ! సృష్ట్యాది మును తామరసభవుండు
సర్వసంసార దుఃఖోపశాంతికొఱకు
నేప్రబోధంబు గావించె నిపుడు నేను
దాని వచియింతు విను సావధానముగను. 63

వ. అనిన రామచంద్రుం డిట్లనియె. 64

చ. అనఘ! క్షమింపవేడెద, మహాయతమై తగుమోక్షసంహితకా
వినుతువుగాని, నామది జనించిన యీచిలుసందియంబు బే
గ నపనయింపు, మా శుకుని గన్న మహామతి సర్వవేది వ్యా
సునకు విదేహముక్తియెటు చొప్పుడదయ్యె? శుకుం డెటుల గనెకా! 65

వ. నావుడు వసిష్ఠభగవానుండు 66

చ. నలినహితప్రభాంతరమునకా ద్రిసరేణువు లెన్ని గల్గునో
యిలపయి నేరికొను గణియింపఁగ? నట్టులె చిత్త్రకాశుఁడై
వెలిఁగెడి యాత్మయందుఁ బ్రభవించి వసించి లయించినట్టి యా
జలజభవాండజాలము లసంఖ్యము లౌనుజుమా కుమారకా! 67

ఆ.వె. మఱియు నిపుడు వర్తమానంబులై యున్న

కమలజాండకొటిగణము లెన్ని

గలనొ వాని లెక్క గావింప నెంతటి

వానికేని శక్య మానె! రామ!

68

తే.గీ. ఆత్మయనెడు మహాంభోధి యంతరమున

లోకసృష్టలవేరి కల్లోలమాల

లెన్ని యింకమున్ను పాడమఁగానున్న వొక్కొ

వాని లెక్కించు టనుమాటయైనఁ గలదె!

69

వ. అనిన శ్రీరాముం డిట్లనియె.

70

ఆ.వె. వర్తమాన సృష్టివర్గ మసంఖ్యంబ

యగును గాని దేవ! యరసిచూడ

గడచినట్టిదానికంటెను రానున్న

దానికంటె నద్ది తక్కు వెకద!

71

వ. అనవుడు వసిష్ఠుండు శ్రీరాముని దన నిరూఢాశయం బెఱింగిన వానిగా గ్రహించి తదీయబుద్ధికౌశల్యంబునకు సంతసించుచు నిట్లు నియె. రామచంద్రా! యాకర్షింపుము. దేవ మనుష్య పశు పక్ష్యాది ప్రాణి నికాయంబునం దేప్రాణి యేప్రదేశంబునం దెప్పుడు మృతినందు నాప్రత్యగాత్మ యాప్రదేశంబునంద యాక్షణంబ యాతివాహికనామకంబును వాసనామయంబును జిత్రాహంకార మనోబుద్ధి దశేంద్రియ ప్రాణఘటితంబును నగు సూక్ష్మశరీరంబుచేత నిజదహరాకాశంబునంద వాసనామయంబగు జగత్ప్రయంబు గాంచి తత్తదనురూపజన్మాదు లనుభవించు ఇతియెల్ల భ్రాంతిసంభవంబ కాని వాస్తవంబునఁ బ్రత్యగాత్మ జన్మాదివిక్రియా రహితుం డగుచిదాకాశస్వరూపుండ. ఇట్లు

72

సీ. సంకల్పనిర్మితసౌధాదుల విధాన

మానసరాజ్యభ్రమంబుభంగి

ఇంద్రజాలోదితాహీంద్రంబు లెఱుగునఁ

బలితకథాప్రతిభాసముగతి.

పై త్యసంజనిత భూభృమణంబువడువున
సంత్రస్త శిశుపిశాచంబురితి
నౌ యానగోచర నగయానమట్టులు
స్వచ్ఛ దృష్టపురంబుచందమునన

తే.గీ. తోచుజగదండములను మృతుండు తనదు
మనసులోననె తనయంత ననుభవించు,
భ్రాంతిజములయ్యు నివి చిరపరిచయమున
సత్యమట్టులె కలిగించు బ్రత్యయంబు.

73

తే.గీ. ఈగతి మృతుండు తన చిన్ని హృదయమందె
వాసనామయతోకముల్ వడసి యందుఁ
గ్రమ్మఱి గిట్టి యట్టితోకములె మరల
మరల గనుచుండు, నిదియ సంసరణసరణి.

74

వ. ఇత్రైఃగున.

75

తే.గీ. ఒక్క దేహంబునందు వేటొక్కతనువు.
దాని నింకొక్క కాయంబు దాన ముటియు
నొకశరీరంబు నిటు లెన్నొ యెదిగియుండు
నరఁటికంబులతోపలఁ బూరలభంగి.

76

■ కావున మృతులగువారికిఁ బృథ్వీది మహాభూతగణంబులుగాని
జగత్క్రమంబులుగాని వాస్తవంబున లేవు. అట్లయ్యును మిథ్యా
నుభవంబునకుఁ గారణంబగు జగద్భ్రమంబు కలదు. ఇయ్యది
యనంతయు నానావ్రసరశాలినియు సర్వతరంగమాలాకులయు నగు
నవిద్యాతరంగిణి. అజ్ఞాను లిద్దాని దాటినోపదు

77

తే. ఈయవిద్య కథిష్ఠాన మై యెసంగు
నాత్మసాగరమున సృష్టులనెడి ఘోలలు
ప్రాత్రవియుఁ గ్రోత్రవియుఁగూడఁ బలుషలు పాడ
సూపుచుండును, నశియించుచుండు రామ!

78

తే. అట్టిచో రూపశీలాన్వయములఁ గొన్ని
పూర్ణసామ్యయుతంబులై పొల్పుఁ, గొన్ని

యథాసామ్యయుతంబులై యమరు, గొన్ని
యన్నిట విలక్షణంబులై యతిశయిల్లు.

79

తే. భారత పురాణములు వల్కి బ్రహ్మవిత్త
నున్న తింగన్న వ్యాస సర్వోద్మలందు
నితఁడు ముప్పది రెండవయతఁ డటంచు
నామనంబున జ్ఞప్తి యున్నది కనుఁగ!

80

వ. ఆ ముప్పదియిరువురు వ్యాసులందుఁ బన్నిద్దరు కులాకారచేష్టితం
బుల సములై బ్రహ్మవిద్యరిజ్ఞస్థానంబునఁ జిత్తవిక్రాంతి నందని
వారును, బదుగురు కేవల సమానాకారులును, దక్కుంగలవారు కుల
విచక్షణులునై తనరారిరి. రాఘవా ! యింకను మఱియొందలు
వ్యాసులు వాల్మీకులు భృగువులు పులస్త్యులు సంగిరసులును
జన్మింతురు. వారిలోఁ గొందలు తొల్లింటివారితో సమానులును,
గొందలు వారికంటె నధికులుం గాఁగలరు.

81

తే. సురలు నరులును మఱి సురక్షులు నొకత్త
కలిసియు నొకత్త వేర్వేలుగాను బెక్కు
మాటు లుదయించుచుండుగు మడియుచుండు
రట్టియెడ భేదములు గాన నగును గొన్ని.

82

తే. అమలగుణ! బ్రహ్మకల్పంబునందు దెబ్బ
దియఁను రెండును నయిన యీతేత పూర్వ
కల్పములఁ బెక్కుమాటులు గడచె, భావి
కల్పములఁ బెక్కుమార్లు రాఁగలదు మరల.

83

క. ఈవిధి జగములు నేనును
నీవును జనియించితిమి, జనింపంగల మె
నోనీ వారములు మరల, నే
నీవృత్తాంతమ్మ నెల్ల నెఱుఁగుదును జామి.

84

క. పదియవ యవతారమును
మ్మిది యద్భుతకర్మఁడైన యీ వ్యాసున కి
విదితాత్ముతోడఁ బలుమా
టుదయించితి మేను నాకుజోర్వీసురఁడుక

85

ఇల్లాలు

ఆటవభాగము

— పాతివ్రత్యము —

కం. నిత్యసుఖమిచ్చు పాతి

వ్రత్యములు మిత్ర సకలవ్రతముల ఫలసాం

గత్యముల దుల నిడఁ బాతి

వ్రత్యములను గొల్గఁ గౌరవప్రకటనమై.

పావనమును వివాహసంబంధమును మీటి వ్యాపించు నాంతరంగికాత్మక్యము నణఁచుకొను సామర్థ్యము పాతివ్రత్య మనఁబడును. ఈసామర్థ్యముగల పురుషుఁ డేక పత్నీవ్రతనియముముగల వాఁడని ప్రస్తావనయైనది.

ఈనియముగలవారి హృదయములు నిష్కల్మషములుగను శరీరమెల్ల వికాస భాసురంబుగను నుండును. పాతివ్రత్యకులాలంకార మొందు లేదు.

పాతివ్రత్యము కురూపులనేని ప్రకాశమానులఁ జేయఁగలవన రూపవంతుల నది యొట్టు భాగమానులఁ గావించునది వర్ణంప సెనరితరము? నుగుణసంపత్తిచే నలంకరించు కొనువారితో సమానముగ నట్టి గుణసంపత్తిలేనివా రెంత స్ఫురద్రూపముగలవారయ్యుల ప్రకాశించఁజాలరు. అని యుపన్యాసమంజరినుండి కృష్ణాబాయి చదువునప్పటికి జగదంబ సమాపమునఁ గూర్చుండెను).

జగః— ఈదిన మేదిషయముంగూర్చి చదువుచున్నావు?

కృష్ణా:— మఱేమియు లేదు. మన యుపన్యాసమంజరినుండి నేటిదినము పాతివ్రత్య మునుగూర్చి చదువవలెనని ప్రార్థించినాను.

జగః— ఏది! చదువు. కొంచెముసేపు నేనును విసెదను.

కృష్ణా:— (వైమోచనవాక్యములు మరలఁ జదివి యనంతరమున) అలివ్యాప్త పాతి వ్రత్యనియమునకు హానికరమని పెద్దలు నుడివియున్నారు. ఋతుకాలము గాతుండినను నిష్కర్మతీవారనక్షత్రములందును భార్యాభర్తల సాంగత్యము వ్యతి చారకుల్యము. కామాధిక్యకారకములగు క్రియాకలాపము లతినింద్యములు. అకర్మకాములు మితాహారమును గొనునట్లాయుర్వృద్ధికాములు సంతాన ప్రాప్తిగోరువారు మితసాంగత్య మొనరించవలెను. శరీరము లుపవాసవ్రతముచే బావనమగునట్లు నియతకాల పుష్కల్యులచే బాపవ్రతము పవిత్రీకృతమగును.

దుర్వ్యయముచే భవమెల్ల గోలుపోయినవారు బుద్ధితెచ్చుకొని స్వప్రయత్నములచే నష్టమైనదానిని బూరింప నవకాశము కలుగవచ్చును గాని సాంగత్యదుర్వినియోగముచే బలారోగ్యాయవ్యక్తయము గావించుకొనినవా రాజన్యమున నవి మరల బలపఱచుకొనఁజాలరు, గాన యవత లెల్ల రీతియయము మున్నగ నెఱిగి యుండు టావశ్యము. పురుషుల సుచ్చరిత్రము వారికమూలము పావనత గూర్చుచుండును. స్త్రీయొక్క సచ్చరిత్రము కటుంబమున కెల్ల బావనత గూర్చుగలదు. పతివ్రతల మనం బెల్లము సల్లాసభానురంజిత యుండును.

చ. మనసు సెఱంగిన ర్తిలుచు మాటువచించక యొగ్గులాడ కుం
డినవని నిర్వహించుచును నేర్పుమెయింక హితమైన ముచ్చటలే
వినిగి గుఱిగభోజనము పెట్టి విడెంచిడి విశ్రమింపఁగా
పెనెమిరి పాదనేవయును బీఠిం బలివ్రత నేయు నీక్షిరక.

మఖమందు శాంతరసమును మాటలయందు జ్ఞానమును బ్రవర్తనమం దడఁకువయు శ్రీమయం దోర్పును గల నెలక పలివ్రతయై యంభయవంశముల నుద్ధరించగలదు.

గంగానది కుశిత్రకంఠెను గీతామృతపావనత్వమకంఠెను బలివ్రత మహిమ గౌరవపాత్రమైనది. కవనకర్తాంబుభక్తులై యరణ్యముల నొంటిగ నివసించుచు దవంతోనరించు మనీశ్వరులకంటె బలివ్రత లధికమాహాత్మ్యము కలిగియుండగలరని చెప్పిన నది యతిశయోక్తి కాఁజాలదు. వారు స్వయంప్రకాశమానలై యుందురు.

అతిభార్యయగు “ననమాయ” లోమార్తులను బాలరం గావించి చిరకాలము తనయింట నుంచెను. ఆమెకు యోగమహిమ తెలియదు. తనస్వీని కాదు. క్షేత్రయాత్ర లానరించియుండలేదు. దైవభక్తి యలవడలేదు. అణిమాది కిద్దుల కెఱిగి. “పాపివశ్య” మహిమ యొక్కటియే యామె కేష్టకిద్దుల నొనఁగూర్చుకలిగి యండెను.

సాక్షి) తన పాలివ్రత్యమహిమచే దెనిపిటిని బునర్జీతుఁ గావించి మామ కన్నులను, బోయిన రాజ్యమునుఁ దిరిగి లభించునట్ట నరించగలిగెను. ... (ఇంతవఱకును విని)

జగః— ఇటువంటివా రిక్కడెవరయిన నున్నారా ?

కృష్ణాః— లేకయందురా ! పుణ్యవతుల నగుదుమేని వారిని మనము గుర్తింపఁగలము. భుక్తుఁడు వజ్రము దెలిసికొనఁగలగుటకు జ్ఞానం మాత్రమే, కలివ్రతల గుర్తింపఁగలరు. ఇది యనభవమగలనగుట, కలివ్రతల బోధపడఁగలది కాదు. పాలివ్రత్యము కలవారి ముఖము సానకట్టనవలె మివలె గళకళలాడుచుండును.

పరివృతకు భర్త దైవసమానుడు. ఆమె సాధులకు సంప్రీతిదాయని, దుష్టులకు భయపరు. కుటుంబమున కమృతశీచనము. భర్తకు మనోహరాకారము. నక్షత్రరాశిం గలసియుండియు గురుకుకులు స్వప్రకాశములచే జూచువాని దృష్టుల నలించునట్లు జనసామాన్యముం గలసియుండియుం బరివృతలు తమ మెఱుంగలవారి మనంబుల నలరజేయుచుండును. లజ్జయు నొడ్డికయుం గలిగి నిర్వాజముగు పరివృత్తితోఁ గూడిన కాంతరూపము పరివృతాలక్షణమై చుకొనక మానదుగు జ్యోతివలె నలరుచుండును.

జగ:- అట్లుండెడివారు నా కేవలం గమపించుటలేదు.

కృష్ణ:- ఇట్టివారు లేకపోరు. వారిని గుర్తించుటకు మనవంటివారలకుం జేతఁగాదు. పరివృతలను జ్ఞానులే గుర్తించగలరు. ఆకసుందుంగల నక్షత్రము లన్నిటిలో జ్యోతిశ్శాస్త్రము నెఱిగినవారుమాత్రము గోహములను దారలను వాని గమనములను తెలిసికొనగలిగినట్లు మహాజనమున నొప్పు పరివృతలను జ్ఞానులే తెలిసికొనగలరు. మన మెఱుంగఁజాలనశమాత్రమున నట్టివారు లేరనుకొనుట సరే కాదు. ఏకదార్శమయొక్క నిజస్థితి తెలిసికొనటకును గొంత పొండిత్య మన సరము- మాటలే మంత్రములు- చెట్టే శుద్ధక్రియలు- ఏపుట్టయం దెట్టిపామున్నది మన మెట్లు గ్రహించగలము? వివిషయమేని యెఱిగినవారి కది కరతలామకము. ఎఱుంగనివారి కగమ్యగోచరము. మన మీ రెండవతరగతిలోఁ జేరినవారము. తెలిసికొనలేని లోపము మనయం దొంచుకొని విషయము తెలిగినవారిని నింించుచు నది నిజముకాదని తలంచుట యల్పజ్ఞత.

జగ:- విన్నమాటలు నిజమా యబద్ధమా యని తెలిసికొనుటకుఁగూడఁ దెలిసికావలెనటే- సీమాట విన్నకొలది వింతగా నుండుచున్నది.

కృష్ణ:- పండితులకును మనకును భేదమేమిటి? పంచేంద్రియవ్యాపారములచే నంజనులు గ్రహించగల పదార్థతత్వములు వారెఱుంగదురు- మన మెఱుంగము- అంతకంటెను మనకును వారికిని భేద మిం కేమియు లేదు. అది యెఱిగినవాఁ జ్ఞానులై మన మెఱుంగఁ కనేకనియమముల నొనర్చియున్నార. కనిపిల్లల కనేక పరములగు నాహారాదులను గనిపెట్టి మనము సిద్ధపఱచి వినిపించి నినిపించులాగున లోక మందఱిని దమ సంతానమువలె దలంచుచుండిన మన పూర్వి ఋషులు మన మెఱుంగఁజాలని కారణములు గల నియమము లేర్పఱచియున్నారు. మన మామార్గముల వర్తించి సుఖించుచున్నాము. తన్వతోక్షల నడచువారిని రాళ్లు ముళ్ళు బాధించునట్లు ఋషిప్రోక్తమార్గముల మీఱి నడచువారి వికత్తులు తటస్థించి బాధించుచుండును.

జగ:- సరే- బాగుగనే యున్నది. ఏది వినఁజోయినను నగాధముగానే యున్నదే - మన కేమియుం దెలియదనియు మనచేత కేమియుం గాదనియుం గనుటమా? మారుచుండుట బాగుగానుండునట్లున్నది. సీమాటలకు కేనేమియుం జెప్పులేనట్లు.

కృష్ణా: మన జీవితకాల మతిస్వల్పము. లోకవ్యాప్తీయం దనేకసహస్రసంవత్సరములు గలించినవి. మనవంటివారు కోట్లకోట్లుగ జన్మించి తమ తమయాత్రలు గడిసి చనియెన్నారు పుణ్యపురుషులు లోకోపకారకములగు నియమములు క్రియలు వ్యాపించజేసి పోయినారు. మనము వారి ననుసరించి మేలునందుచు మనకాలమును గడపుకొనవలెను. అంతయే గాని సర్వమును సహేతుకముగ నెఱుంగుటకు మనకే కా దెవరికిని పశ్యముకాదు. ఎంతమహాపండితునిగిని నొకవిషయము సమగ్రముగఁ జెలియుట దుర్లభము.

మహానుభావు లెఱింగి వ్యాపించజేయు సదాచారము లుత్తరకాలమున లోక వ్యాప్తి నందఁగలవు.

స్త్రీలు శరీరబలముందును బుద్ధిబలముందును బురుషులకంటెఁ దక్కువ. కావుననే వారి నబలలని భీరువులని వాడుదురు. వారలు తమ పాతివీత్యకత్తివేత లోకమెల్ల పశపడఁ జేసికొనఁగలరు. పురుషలోక మెల్ల గడగడ పడఁకునట్లు చేయుగలరు భర్తల కొదవిన యాపదల నివారించుట క్షాభిభయంకరకార్యములవైనఁ జేయఁగలరు. ఒంటిగ నంధకారమున నేగుటకుఁ గాని యెట్టికష్టము వైన నోర్పుటకుఁ గాని తెగఁబడి యుద్ధము చేయుటకుఁగాని వారు వెనుదీయరు.

జగః—అడజన్మ మెత్తి యింతంత పనులు చేయుదురన్న వింతగానున్నది. ఎన్నడు వినలేదు. చూడలేదు.

కృష్ణా:—ఇట్టి యద్భుతములు దినదినమునఁగాని దేశ మెల్లడలఁ గాని జరుగవు. కాలాంతరములందు దేశాంతరముల సంభవించిన విషయములఁ జరికృలమూలమునను పర్తమానవచికిల మూలమునను మనము తెలిసికొనవలెను. కలకత్తా సమీపమున నిటీవల జరిగిన యొకవిషయము నేను వినియున్నాను. చెప్పెద నాకర్ణింపుడు.

ఒక చిన్న జమీందారు భార్యసహితముగ నంతఃపురమునఁ బయండియుండఁగ రాత్రి రెండుకాములవేళ నాయంటి కిన్నూలు మున్నూలు బందిపోటు దొంగ లాయుధపాణులై యరుచెంచి కావలివారల నెల్ల సంహరించిరి. కాని వెలుపల నేమియు వారికి వెలగల సామగ్రిగాని ధనముగాని లభించనందున వీరు పరున్న గది తలుపులు బద్దలుకొట్టి నారంభించిరి. ఈగదియం దొక కత్తి తప్ప మఱేమియు లేదు. ఇంట జరుగుచుండిన ఘోరకృత్యమును వీరు మొదటనే యెఱిగిరిగాని తలుపుదీసినఁ బ్రాణభంగమగునని భయభ్రాంతులై మిన్నకుండిరి. వారు పరున్న గది తలుపు పగులఁగొట్టి నారంభించఁగ నె జమీందారు గడగడ పడఁకుచు మంచముక్రింద దూఱెను. ఆయన భార్య యొరసుండి కత్తిదీసి శతః ఋని సిద్ధముగ నిలిచెను. తలుపునకుఁ జేయఁబెట్టెను కంత బడఁగనె చోరుఁడు గడియఁ బ్రయత్నించునఁ జేయి లోపలికి సాచెను. ఆ జమీందారు నిల్వలు రెప్పుతాటునఁ జేయి ఖండించెను. వారు లోపలికిఁ దుపాకులు కాల్చిరి. కాని గుఱి

— శంకరభగవత్పాదల జననాది సమయములు —

చరిత్రవిదలమని యింకను నిట్లెందఱో వ్రాయుచున్నారు. ఇంతలభూత్వము మాడ నిదమిశ్శమని నిర్ణయించుట యశక్యమైనవనియో కాని యైనను నేను నొకతోస దొక్కెదను. అష్టాంగములును దర్శిషభాషాపలంబులును శేషుడి యంశము లన్నియు ససాతభర్తృవిరుద్ధములు. ససాతసభర్తృము శ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాసములమైననే యాధారపడియున్నది. పూర్వోక్త లవాని బొత్తిగా నమ్మరు. శ్రుతులొంగల యర్థమునే స్మృతిపురాణాదులు విప్రలీకరించినవి కాని స్వకంత్రములు కానే కావు. ఆశ్రుతు లనాదులు. అపారపేయములు. అట్టి శ్రుతు లీనదును నెప్పుడో యెవరి చేతనో వ్రాయఁబడినవని కాలనిర్ణయము చేయు ఘనులు పూర్వోక్త లందఱును. అంతి గో కాదు. మహానభాళుడైన బ్రహ్మర్షులకును రాజర్షులకును త్పతియచక్రవర్తులకును నివాసభూతమైన భరతఖండమున నార్యులే మొదట లేరనియు నెక్కడనుండియో యిక్కడ కీటివల వచ్చిరినియు సీపూర్వోక్తలు తెగవ్రాయుదురు. అట్టివారి వ్రాత లన్మదాదుల కవిశ్వాస్యములు. శంకరాచార్యు లిటీవల నెప్పుడో జన్మించిరనువా రంద ఱును వీరే. వీరి కేయంశమును దెచ్చి కీ. శకమునాఁ జొమ్మిది పరిపాటి- కనుక నవ్వారి వ్రాత లన్నియు నటుంచి వేదవ్యాసుల యభిప్రాయ మొకటి తీసికొంటిమీరి శంకరాచార్య కాలము స్పష్టముగా మనకు దెలియఁగలను. ఆయన వేదవిభాగకర్త. అష్టాదశపురాణకారుడు. కాలత్రయవేది. కనుకనే భవిష్యద్విషయములఁగూడ బాగుగా నాయనయే నిర్ణయించియున్నవాడు. శ్లో. కల్యాదిమే మహాదేవి సహస్రద్వికయాత్మక మని శంకరాచార్యావతారము కలియుగము 2, 3 కేల నడుమమైనట్లు నుడివియొన్నాఁ డు. వైన వివరింపఁబడిన పలువుర యభిప్రాయములలో 31, 32 ఈద్విలిసహస్ర యధ్యమందలి కాలమును గట్టిచేయుచున్నది.

శ్లో. తిష్యే ప్రయా త్యనలనేనధిబాణసేత్రే

యో నందనే దినమణా వృదగధ్వభాజ

రాధే దితే రుద్రునిర్గతమండలగ్నే

ప్ర్యాహుతవాక శివగురు స్సచ శంకరేతి.

అని ప్రాచీనశంకరజయము కలి 2593 నందక సం॥ వైశాఖ శుక్ల పంచమి భాన వాసరము పునర్వసునక్షత్రము ధనుర్దక్షిణమున వైన శ్రీ శంకరాచార్యావతారమును స్పష్టపఱచుచున్నది.

ఇట్లే నాకు లభించిన ప్రమాణములను బట్టి శంకరాచార్యుల జననాది సమయ మొక్కర మంశయు సలుపుచున్న వాడను. అది యుద్ధిష్ఠిరశకము ననుసరించి యుండెడిది. కలి ప్రారంభమునకు యుద్ధిష్ఠిరశకము 37 సం॥ లకు ముందరబ్దము.

యే శ. 2631 నందన సం॥ వైశాఖ శు ౫ కీ శంకరాచార్యుల యవతారము.

2636 వైశాఖ శు ౯ ఉపనయనము

2639 కార్తిక శు ౧౧ చతుర్థాశ్మిదస్తీకారము

2640 ఫాల్గుణ శు ౨ గోవిందమోగిండుగిల యుపదేశము - తదాది

- 2646 పర్యంతము బహుకాశిమమున పాదశభావ్యప్రణయనము నారాయణ
ప్రతిష్ఠ జ్యోతిర్మతనిర్మాణము.
- 2647 కార్తిక శు ౮ వ్యాసులతోఁ గాళిలో బ్రహ్మవిద్యారహస్యప్రచారము,
వద్మపాదునితోడి సమాగమము.
మార్గశిర బ 3 మండనమిక్కిలితోడి వివాదారంభము.
- 2648 చైత్ర శు ౪ మండనని పరాజయము.
౬ సరస్వతితోడి కలాప్రసంగము.
బ ౮ అమరుకదేహప్రవేశము
కార్తిక శు ౧౩ మరల నిజదేహప్రవేశము.
బ ౧ అకాశమార్గమున బ్రహ్మగోకమునకుఁ బోవు నా
సరస్వతిని జితామణిమంత్రముచే ద్వారావతి కాక
ర్పించుట.
౫ అక్కడ నాయమను స్థాపించుట.
౧౩ మొదలు
మాఘ శు ౧౦ పర్యంతము నా ద్వారావతిని కారదాపీఠనిర్మాణము,
బౌద్ధాది పరాజయము, రుద్రీమాలాకారముతో భగవ
దాలయనిర్మాణము, యాదవేంద్రప్రతిష్ఠ, సిద్ధేశ్వర
మందిరనిర్మాణము, భద్రీకాళి యంత్రోద్ధారము.
ఫాల్గున శు ౯ మొదలు శృంగగిరిని మతస్థాపనము.
- 2649 చైత్ర శు ౯ మండనమిక్కిలి యుక్తమాశిమదీక్ష, మరేశ్వరా
చార్యుని యోగవట్ట నొందుట.
మార్గశిర శు ౧౦ సుధన్వని శిష్యునిగా గ్రహించుట.
మాఘ శు 2 మరేశ్వరాచార్యులను కారదాపీఠమున నభిషేకించుట.
- 2650 వైశాఖ శు 3 మొదలుకొని దిగ్విజయమునకు బయలుదేయుట.
౪౩ కృత్తిక శు 2 లోటకాచార్యుని శిష్యునిగాఁ జేర్చికొనుట.
౪4 అశ్వయుజ శు ౧౧ హస్తామలకుని శిష్యునిగా గ్రహించుట.
పుష్య శు ౧౫ ఆయన పీఠాభిషేచనము, అదినమే లోటకాచార్య
నకును
౪౪ వైశాఖ శు ౧౦ దిగ్విజయమధ్యఁ బురుషోత్తమక్షేత్రమునకుఁ బో
వుట, అక్కడఁ గోయ్యజగన్నాథుఁ ప్రతిష్ఠాపనము,
గోవర్ధనమతస్థాపనము, వద్మపాదు నభిషేచనము.
భాద్రపద శు ౧౫ మొదలుకొని
62 పుష్య శు ౧౫ పర్యంతము నవిచ్ఛిన్నదిగ్విజయము, బౌద్ధాది ద్వా
త్రింశదుత్తరైకసహస్ర (1032) మతముల ఖండనము, సుధన్వఁడు
మొదలగు రాజులను జక్కఁగాఁ బరిజాపాలనముచేయుండని యాజ్ఞా
పించుట, అనాదివర్ణాశ్రమవిహిత వైదికధర్మమర్యాదావ్యవస్థాపనము,

నిఖలయోగమాహత్యప్రకటనము, అశేషజనరంజనము, ఇట్లు భూలోక
సముద్ధారము, శరువాతల గాఢీరమండలమున కారదాపీఠవాసము.

2663 కాన్తిక శు ౧౫ శ్రీశంకరాచార్య కైలాసగమనము.

ఇట్లు బడరి ద్వారకా జగన్నాథ శృంగగిరుల నాలుగుంటనే నాలుగుపీఠము
లేర్పఱచెనని కొందఱును గామకోటిపీఠమని కాంచీపట్టణమున వైదవపీఠమునూడ స్థాపిం
చెనని కొందఱును జెప్పుచున్నవారు. ఈ ద్వైవిధ్యము కాశీ కలకత్తా విజయనగర హరి
ద్వారాని పట్టణ సంస్థానములతోను దత్తేశ్వ మహావిద్యాంసులతోను యలినహానీముల
తోను సంబంధించియున్నది. శృంగగిర్యాదిపీఠములతోపాటు కాంచీకామకోటిపీఠమును
భరతఖండమునఁ బ్రసీద్ధమై భాసెలుచున్నది. తచ్చృంగగిర్యాది పీఠగురువరంపరలవలెనే
యీ కామకోటిపీఠ గురువరంపరయుఁ గామపించుచున్నది. శ్రీశంకరాచార్యులు మొద
లుగా 66 వ పురుషులగు శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్రసరస్వతీస్వాములవారు ప్రకృత మా
కామకోటి జగద్గురుపీఠము నధిష్ఠించి కాళియచున్నవారు. వీరు పండితులు. కాంతులు.
తపస్యులు ధీరులు. పదాస్యులు. ఉచితజ్ఞులు. సర్వవిధములను జ్ఞానాపాత్రులు. ప్రజ
లను స్వయీయోపన్యాసములచేతనే కాక స్వప్రవర్తనచేతనూడ సత్పుషమునకు లాగఁగల
సర్వోత్తములు. అట్టివారగుటచేతనే యానీతుశీతాచలముఁ గల యపసీజనముఁ బీఠ
గౌరవమునుగూడ మించిన వ్యక్తిగౌరవము వీరియందుఁ జెట్టుకొనియున్నది.

శంకరధగవత్సాదు లిట్లు సర్వదుర్వాదులను కాసించి పర్యాశ్రమధర్మవ్యవస్థాపన
మునకై పీఠములను స్థాపించుటయే కాక వివిధగ్రంథములు విరచించిరి. అందుపనున్న
లకును బ్రహ్మసూత్రములకును భగవద్గీతలకును లలితాలింగితి విష్ణుసహస్రనామములకును
సనత్కుమారీయావస్తాదీయాధ్యాత్మపటలములకును హస్తానులీయమునకును గాయత్రికిని
భాష్యములు.

1 ఉపదేశసాహస్రీ (గద్యపద్యాత్మక) 2 విశేకరూడామణి 3 బ్రహ్మసంప
సారము 4 మహానాక్యదర్శణము 5 అచరోక్షానుభూతి 6 శతశ్లోక 7 బ్రహ్మోధ
సుధాకరము 8 వేదాంతసారము 9 వేదాంతసిండిముము 10 సదాచారము 11 వాక్య
వృత్తి 12 ఆత్మతోధ 13 ఆత్మానాశ్చవివేకము 14 ఆత్మచింతనము 15 హరి
మీడేస్తుతి 16 విజ్ఞానసాక 17 యోగతారాసరి 18 స్వాత్మానందప్రకాశము
19 జీవన్ముక్తానందలహరి 20 శివానందలహరి 21 సాందర్భలహరి 22 బ్రహ్మో
త్తర రత్నమాల 23 పంచీకరణము 24 రాజయోగము 25 బ్రహ్మవిద్యావిలాసము
(పంచదశీవాఖ్య) 26 సిద్ధాంతబిందువు (దశశ్లోక) 27 రామకర్ణాశృతము
28 అద్వైతానుభూతి 29 అనాశ్చక్రీవిగర్హణము 30 స్వరూపానుసంధానము
31 మానూపంచకము 32 ప్రాధానుభూతి 33 బ్రహ్మజ్ఞానావలీమాల 34 లఘు
వాక్యవృత్తి 35 నిర్వాణమంజరి 36 బ్రహ్మచింతనము 37 కత్తోపదేశము
38 లఘువాక్యవృత్తి, ఇవి ప్రకరణములు.

సామాన్యగ్రంథములు—

1 భజగోవిందస్తుతి 2 లక్ష్మీనరసింహస్తోత్రము 3 కనకధారాస్తుతి 4 కాశీ
సారము 5 కృష్ణార్చనము 6 గోవిందాచ్చకము 7 కాలభైరవాచ్చకము 8 దశావతార

9 వంచమహాయంత్రస్తోత్రము 10 త్రిపురసుందరీమానసభాజ 11 త్రిపురసుందరీ
 చతుష్ట్యుచారభాజ 12 అత్యానందాష్టకము 13 నివరత్నమాలికాస్తోత్రము
 14 మహావాక్యస్తోత్రము 15 శివమహాత్మరసంచకము 16 అర్ధతాగింగాధరా
 ష్టకము 17 బ్రహ్మసామాపతి 18 స్వరూపాచారధానస్తోత్రము 19 యతిపంచ
 కము 20 జీవబ్రహ్మకస్యస్తోత్రము 21 ధక్షిణామూర్త్యష్టకము 22 శివమానస
 భాజ 23 మానసభాజాపకారాష్టకము 24 విశ్వనాథనగర్భాష్టకము 25 అన్నభాగ్నా
 ష్టకము 26 మణికర్ణికాష్టకము 27 నిర్వాణవట్కము 28 కృష్ణాష్టకము
 29 శ్రీరామభుజంగము 30 శివభుజంగస్తోత్రము 31 శుభ్రహృద్యభుజంగ
 స్తోత్రము 32 అంబాష్టకము 33 శిష్టపాదస్తుతి 34 భవానీస్తోత్రము
 35 పాండురంగాష్టకము 36 అచ్యుతాష్టకము 37 కట్యవి 38 అశ్వపంచకము
 39 కాశీనవరచకము 40 వైరాగ్యపంచకము 41 మనీషాపంచకము 42 సాధన
 పంచకము 43 ఏకాక్షరి 44 దత్తాత్రేయసహస్రీనామాపతి 45 జగన్నాథాష్ట
 కము 46 యమునాష్టకము 47 సర్వనాష్టకము 48 గంగాష్టకము 49 కామా
 త్యూష్టకము 50 శివరామాష్టకము 51 శారదాస్తుతి 52 శిథలస్తోత్రము 52 లోకేశీ
 స్తవము 54 యమునాభుజంగస్తోత్రము 55 హనుమత్సూరచరత్నము 56 లక్ష్మీనర
 సింహపంచరత్నము 57 విష్ణుభుజంగస్తోత్రము 58 మీరాక్షీపంచరత్నము 59 మీరా
 త్యూష్టకము 60 నిర్గుణమానసభాజ 61 భీమరాంభాష్టకము 62 శివమహాత్మర
 సత్తత్తిమాల 63 ద్వాదశలింగస్తోత్రము 64 అర్ధనాగేశ్వరస్తోత్రము 65 శారదా
 భుజంగప్రయోగము 66 కాశీపంచకము 67 గణేశపంచరత్నము 68 గణేశభుజంగ
 స్తోత్రము 69 శివపాదాదిస్తుతి 70 వేదసారశివస్తోత్రము 71 శుభవర్ణమాలాస్తుతి
 72 భగవత్సానసభాజ 73 మృత్యుంజయమానసికభాజ మొదలైనవి.

శేల గింధము లిట్లు విరచించి యాచంద్రార్కము, అస్తికజనము తరింప
 నవనిపై పెడజల్లిరి. అట్టి శివావతారమగు నాశంకరభగవత్పాదు నంటేవామలగూడ
 నట్లే యళినులించిరి. చూడుడు.

శ్లో. విదితాఖలశాస్త్ర సుధాజలధే! మహితోపనిషత్కథితార్థనిధే!
 వ్రాదయే కలయే విమలం చరణం భవ శంకరదేశిక! మే శరణం.
 కరుణావరణాలయ! పాలయ మాం భవసాగరదుఃఖవిదూనహృదం
 రచితాఖలదర్శన! తత్త్వవిదం భవ శంకరదేశిక! మే శరణం.
 భవతా జనతా మహితా భవితా నిజబోధవిచారణచారుమలే!
 కలయేశ్వరజీవ వివేకవిదం భవ శంకరదేశిక! మే శరణం.
 భవఏవ భవానితి మే నితరాం సమజాయత చేతసి కౌతుకితా
 మమ వారయ మోహమహాజలధిం భవ శంకరదేశిక! మే శరణం.
 సుకృతేధిక్యతే బహుధా భవతా భవితా కదదర్శనలాలసతా
 ఆతిదీన మివం పరిపాలయ మాం భవ శంకరదేశిక! మే శరణం.

- ౧ మదకో కిషోరాపు దేశములుగారు, నల్లపల్లి
 ౨ వావిళ్ళ వెంకటేశ్వరశాస్త్రిగారు, చెన్నపట్టణము.
 ౩ తిప్పరాజు కామేశ్వరరావుగారు, కరణము, దుగ్గిరాల.
 ౪ తిరుమలనల్లాళ్ళ చక్రవర్తివరదాచార్యుల అయ్యవాల్లంగారు,
 కాతాపురము.

- ౫ రాయచూరి బండేరావుగారు, అయినాపురము.
 ౬ రాజా మంత్రిప్రెగడ రాఘవరావుగారు - లింగగిరి.
 ౭ చిక్కరాజు మట్టపల్లిరావుగారు - చెలకుర్తి.
 ౮ నాదరగుల్ సంగమేశ్వరరావు దే॥ గారు శ్రీశ్రీ జగద్గురు
 పుష్పగిరి సంస్థానపు కుటుంబం.
 ౯ అద్దంకి ... తిరువేంగడకాతదేశికాచార్యులయ్యవాల్లంగారు.
 తక్కెళ్ళపాడు

- ౧౦ మియ్యాపురం రామకృష్ణారావుగారు, కొల్లాపురం.
 ౧౧ మల్లాది నరసింహమూర్తిగారు, స్తీడరు, గురజాల.
 ౧౨ కురికాల వెంకటేశ్వరరావుదేశములుగారు, పులిగళ్ళ.
 ౧౩ రాజా మంత్రిప్రెగడ వెంకటహనుమంతరావుగారు, లింగగిరి.
 ౧౪ డింకా వెంకటసుబ్బారావుగారు, వకీలు, గురజాల.
 ౧౫ వద్దిరాజు సత్యనారాయణరావుదేశపాండ్యగారు, మేడిపల్లి
 ౧౬ గొట్టెపర్తి సుబ్బారావుగారు, వకీలు, సింగరేణికాలిరిసు.
 ౧౭ మారేపల్లి వెంకటకిషోరావు, మాధవరావు దేశములుగార్లు
 కాకర్లపల్లి,

- ౧౮ దంటు లక్ష్మీనరసింహముగారు - మద్దపల్లి.
 ౧౯ మద్దూరి సాంబయ్యగారు - పొగాకుకంపెని - పరుచూరు.
 ౨౦ ముద్దు చంద్రయ్య, మారేపల్లి మారుతిరావు దేశములుగార్లు
 కొత్తపల్లి.

- ౨౧ పెసర వెంకటరెడ్డి దేశములుగారు, మల్లారెడ్డిపల్లి.
 ౨౨ మల్లెల శ్రీరామమూర్తిగారు, బెజవాడ.
 ౨౩ బీరవోలు రామచంద్రారెడ్డిదొరవారు, వెంకటరావుపల్లి.
 ౨౪ ఏలూరు మాణిక్యారావుగారు, గవిచెర్ల.

అభినవసరస్వతి

సంపాదకుడు - నాగరఖండస్వర్ణకారవ్యవహారాది బహుగ్రంథకర్తయగు
జానపాళి పట్టాభిరామశాస్త్రి.

ఇది రచితమైనపత్రిక. ఇందు వర్ణాశ్రమధర్మబోధక గ్రంథములును విమర్శనము
లును వ్యాసములును బ్రకటింపబడును. కందా సం॥ 1 కి దు 3-0-0

ఈ కార్యస్థానమున వెలకు దొరకు పుస్తకములు.

1 విరూపాక్షపీఠగురువరంపర	...	0	2	0
2 వీరగీతలు (సుమంతికరకము, జానిశ్లోకములు)	...	0	2	0
3 కాసంతికాసరియశాపకము	...	0	4	0
4 కండికోద్ధాని [ప్రాచీనసృజనం]	...	0	4	0
5 విశ్వరూపగ్రంథఖండనము, రూపగ్రంథవిచారము		0	2	0
6 విశ్వరూపగ్రంథ ఖండనఖండనము	...	0	4	0
7 స్వర్ణకారవ్యవహారము	...	1	8	0
8 కుష్మాంధసృజనంబు చరిత్రము	...	0	10	0
9 మూలసంహిత (అంశము)	...	2	0	0
10 భారతీయచరిత్రము (విశేషాభివృద్ధినిబరచాస్త్ర)		0	4	0
11 ధర్మనిర్ణయము	...	0	4	0
12 అష్టాశ్రమకానికారఖండనము (మల్లాదికామకృష్ణకమలముగార)		8		0
13 స్కాందమహాపురాణాంతర్గత నాగరఖండము (1 సంపుటము)		1	0	0
14 దీటా నాగరఖండము (2 సంపుటము)		1	8	0
15 దీటా నాగరఖండము (3 సంపుటము)		1	8	0
16 దీటా నాగరఖండము (4 సంపుటము)		1	8	0
17 మల్లాదిపీఠచరిత్ర		0	12	0
18 భాగవతరహస్యములు		0	4	0
19 సోమేశ్వరచరిత్రము		0	2	0
20 జాతకచర్య (స్వరీయముచరిత్ర)		1	8	0
21 వధూకాంబరీనిదంబనము		0	4	0

అభినవసరస్వతీ కార్యస్థానము, జానపాదు, పిడగురాళ్లపొట్టు,
గుంటూరు జిల్లా.